

Служба „Преса и
информация“

Съд на Европейския съюз
ПРЕССЪОБЩЕНИЕ № 63/16
Люксембург, 14 юни 2016 г.

Решение по дело C-308/14
Комисия/Обединено кралство

Обединеното кралство може да изисква ползвателите на семейните надбавки и на данъчния кредит във връзка с отглеждането на дете да имат право на пребиваване в тази държава

Макар това условие да се счита за непряка дискриминация, то е обосновано от необходимостта да се защитят финансите на приемащата държава членка

Регламентът за координация на системите за социално осигуряване¹ установява редица общи принципи, които законодателствата на държавите членки в тази област трябва да спазват, така че различните национални системи да не поставят в по-неблагоприятно положение лицата, които упражняват правото си на свободно движение и на пребиваване в рамките на Съюза. Един от тези общи принципи, които държавите членки трябва да спазват, е принципът на равенство. В специфичната област на социалното осигуряване принципът на равенство се изразява в забрана на всякаква дискриминация, основаваща се на гражданство.

Комисията е получила множество оплаквания от граждани на Съюза, които не са граждани на Обединеното кралство, но пребивават в него. Тези граждани се жалват за това, че компетентните британски органи са им отказали ползването на някои социални обезщетения с мотива, че нямат право на пребиваване в тази държава. Като преценява, че британското законодателство не съответства на разпоредбите на Регламента, Комисията предявява иск за неизпълнение на задължения срещу Обединеното кралство. Всъщност Комисията изтъква, че британското законодателство изисква да се провери дали заявителите на някои социални обезщетения — сред които семейните обезщетения като семейните надбавки и данъчния кредит във връзка с отглеждането на дете², разглеждани по настоящото дело — пребивават законно на британска територия. Според Комисията това условие било дискриминационно и противоречало на духа на Регламента, доколкото в последния се вземало предвид единствено обичайното пребиваване на заявителя.

С оглед на тези доводи Обединеното кралство, което се позовава на решение Brey³, поддържа, че приемащата държава членка може законно да изисква социалните обезщетения да бъдат предоставяни само на гражданите на Съюза, които отговарят на условията за придобиване на право на пребиваване на негова територия, като по същество тези условия са предвидени в директива на Съюза⁴. От друга страна, макар да признава, че

¹ Регламент (ЕО) № 883/2004 на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2004 г. (ОВ L 166 стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 5, том 7, стр. 82).

² Семейните надбавки („child benefit“) и данъчният кредит във връзка с отглеждането на дете („child tax credit“) са парични обезщетения, финансирани от данъци, а не от вноските на ползвателите. Общата им цел е да допринесат за покриването на семейните разходи. За да може да се ползва от тези обезщетения, заявителят трябва според британското законодателство да се намира в Обединеното кралство. Това условие е изпълнено, ако заявителят: (а) се намира физически в Обединеното кралство, (б) обикновено пребивава в Обединеното кралство, и (в) се ползва с право на пребиваване в тази държава.

³ Решение на Съда от 19 септември 2013 г., Brey (C-140/12).

⁴ Директива 2004/38/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2004 година относно правото на граждани на Съюза и на членове на техните семейства да се движат и да пребивават свободно на територията на държавите членки, за изменение на Регламент (ЕИО) № 1612/68 и отменяща Директиви 64/221/ЕИО,

условията за достъп до правото на разглежданите социални обезщетения са изпълними по-лесно от собствените му граждани (те по дефиниция разполагат с право на пребиваване), във всички случаи условието относно правото на пребиваване е пропорционална мярка, чиято цел е да се гарантира, че обезщетенията се изплащат на достатъчно интегрирани в Обединеното кралство лица.

В решението си от днес **Съдът отхвърля иска на Комисията.**

Най-напред Съдът констатира, че разглежданите обезщетения са социално осигурителни обезщетения и като такива попадат в приложното поле на Регламента.

По-нататък Съдът отхвърля главния довод на Комисията, според който британското законодателство налага условие, което е допълнително на съдържащото се в Регламента условие за обичайното пребиваване.

В това отношение Съдът припомня, че критерият за обичайно пребиваване по смисъла на Регламента не е необходимо условие за ползване на обезщетения, а „стълковителна норма“, чиято цел е да се избегне едновременното прилагане на няколко национални законодателства и да не се допусне лицата, които са упражнили правото си на свободно движение, да бъдат лишени от защита. Според Съда Регламентът не създава обща схема за социална сигурност, а позволява запазването на отделните национални схеми. Така той не определя материалноправните условия за възникването на правото на обезщетения, тъй като по принцип законодателството на всяка държава членка трябва да определи тези условия. В този смисъл Съдът посочва, че **няма пречка за това предоставянето на социални обезщетения на икономически неактивни граждани на Съюза да се поставя в зависимост от изискването те да отговарят на условията за придобиване на право на законно пребиваване в приемащата държава членка.**

Колкото до довода на Комисията, изтъкнат при условията на евентуалност, според който контролът върху правото на пребиваване представлява дискриминация, Съдът приема, че **условието за правото на пребиваване в Обединеното кралство създава неравно третиране**, тъй като гражданите на тази държава могат да го изпълнят по-лесно отколкото гражданите на другите държави членки.

Съдът обаче смята, че **това различно третиране може да бъде обосновано от легитимна цел**, каквато е **необходимостта да се защитят финансите на приемащата държава членка**, при условие че то не надхвърля необходимото за постигане на тази цел.

В това отношение Съдът констатира, че националните органи проверяват редовността на пребиваването в съответствие с условията, посочени в директивата за свободното движение на гражданите. По този начин контролът не се извършва регулярно от британските органи за всяко заявление, а само в случай на съмнение. От това следва, че **условието не надхвърля необходимото за постигането на легитимната цел, преследвана от Обединеното кралство, а именно необходимостта от защита на финансите му.**

ЗАБЕЛЕЖКА: Искът за установяване на неизпълнение на задължения, насочен срещу държава членка, която не е изпълнила задълженията си, произтичащи от правото на Съюза, може да бъде предявен от Комисията или от друга държава членка. Ако Съдът установи неизпълнението, съответната държава членка трябва да се съобрази с решението във възможно най-кратък срок. Когато Комисията прецени, че държавата членка не се е съобщила със съдебното решение, тя може да предяви нов иск, като поиска налагане на имуществени санкции. В случай обаче, че Комисията не е уведомена за мерките по транспониране на дадена директива, по нейно предложение от Съда могат да бъдат наложени санкции на етапа на първото съдебно решение.

Неофициален документ, предназначен за медиите, който не обвързва Съда.

[Пълният текст](#) на съдебното решение е публикуван на уебсайта CURIA в деня на обявяването.

За допълнителна информация се свържете с Илияна Палъова ☎ (+352) 4303 3708

Кадри от обявяването на решението са достъпни на „[Europe by Satellite](#)“ ☎ (+32) 2 2964106